

קווים לדמותה

- ✓ פרשנית ופרופסור למקרא
- ✓ מורה ומחנכת
- ✓ כלת פרס ישראל בתחום החינוך
- ✓ עסקה בהוראת תורה, נביאים וכתובים
- ✓ חידשה דרך לימוד חדשה בתנ"ך

שמות עצם

שם עצם	אנגלית	צרפתית
סוחר	merchant	Marchande
עשיר	rich	Riche
מהפכה	revolution	Révolution
הרצאה	lecture	Conférence
תואר	Degree	Diplôme
גיליונות	Sheets	Feuilles
תיקונים	Repairs	Réparations

פעלים

פועל	אנגלית	צרפתית
התמנתה	Was appointed	A été nommée
פרסמה	Published	Publié
מסיימת	Finishing	Finition
לזכות	To win	Gagner

כתיבה: חגית עובדיה

קהל היעד

תלמידים עולים מהחטיבה ומהתיכון ברמת מתקדמים

נחמה ליבוביץ (1905-1997)

מטרות

- ✓ התלמידים יכירו את דמותה הייחודית של נחמה ליבוביץ באמצעות מכתבה ופעילויות הרבות.
- ✓ התלמידים יעשירו את עצמם באוצר מילים הקשור לאורח החיים של נחמה ליבוביץ.
- ✓ התלמידים יתנסו במשימות לשוניות הקשורות לנלמד.

העלייה לארץ ישראל

נחמה נישאה לדודה (אחי אביה) ליפמן ליבוביץ, לבני הזוג לא נולדו ילדים. בשנת 1930 עלתה נחמה לארץ ישראל יחד עם בעלה. השניים התגוררו בירושלים בשכונת קריית משה. נחמה ליבוביץ החלה ללמד בסמינר המזרחי למורות, שם לימדה ספרות, מקרא והיסטוריה של עם ישראל. בשנת 1956 התמנתה למרצה בתנ"ך באוניברסיטת בר אילן ובשנת 1957 התמנתה למרצה באוניברסיטת תל אביב.

טרומ צפייה

- התבונן בסרטון ותאר את מנהגה של נחמה בהפצת דפים או גיליונות פרשת השבוע.

נחמה ליבוביץ סרטון

- שיח - המורה ישוחח עם התלמידים על גיליונות פרשת השבוע.

"מה קלב ארט"י?"

כך נפתחו הדפים של נחמה ליבוביץ, שבהם ניסתה לרדת אל המניעים של הפרשן. התשובות נשלחו אליה והיא החזירה אותן עם תיקונים.

האם הציבור שיתף פעולה עם הדפים האלו? מהי ההוכחה לכך?

.....

.....

.....

Répondre	To respond	להגיב
Commander	To order	להזמין
Corriger	To correct	לתקן
Vivaient	Lived	התגוררו

ילדותה

נחמה נולדה בלטביה ב-1905 לפריידיה ומרדכי קלמן ליבוביץ, שהיה סוחר עשיר. אביה היה אחד ממלמדיה הבולטים בילדותה. הוא היה ציוני ודיבר עם ילדיו עברית. נחמה ליבוביץ למדה מפי מורים פרטיים עברית ותנ"ך עוד טרם החלה ללמוד בבית הספר.

ב-1925 עברה משפחתה לברלין בעקבות המהפכה הבולשביקית. שם סיימה נחמה את לימודי התיכון וגם את הלימודים באוניברסיטת היידלברג. היא לימדה עברית ותנ"ך בבית ספר תיכון יהודי של "עדת ישראל" וכן הרצתה בדיקטיקה ופרסמה מאמרים על הוראת העברית כשפה חיה. היא לימדה בבית מדרש גבוה ללימודי יהדות שבברלין ובשנת 1930 קיבלה תואר דוקטור מאוניברסיטת מרבורג.

- מתח קו בין התאריכים / המקומות למאורעות.

נחמה ליבוביץ קיבלה את תואר דוקטור מאוניברסיטת מרבורג.

ב-1925

נחמה ליבוביץ נולדה ב-1905.

בלטביה

נחמה ליבוביץ לימדה עברית ותנ"ך.

ב-1930

נחמה ליבוביץ סיימה את לימודיה באוניברסיטת היידלברג.

תיכון עדת ישראל
ישראל

שאלות על המכתב

- למי שולחת נחמה ברכת תודה במכתבה?
.....
.....
- צטט מתוך מכתבה משפט המביע את אהבת התורה.
.....
.....
- מיהם האנשים שכתבו לנחמה בגיליונות?
.....
.....
- כיצד מתייחסת נחמה ליהודים בגולה / בנכר?
.....
.....

פעלים מתוך מכתבה של נחמה

השלם את הטבלה:

הפועל	שם פועל	עבר	הווה	עתיד
זכיתי				
מסיימת				
האירו				
הגיבו				
ענו				
	לפתוח			
	להזמין			
	לתקן			

בתום שלושים שנה שבהן זכיתי בע"ה לערוך את "הגיליונות לעיון בפרשת השבוע", אני מסיימת עבודה זו.

תודתי נתונה בזה לכל הלומדים - הקרובים והרחוקים, בארץ ובחו"ל, אשר בתגובותיהם ובשאלותיהם, בהתמדתם ובאהבת התורה שבהם העשירו את ידיעותי, הוסיפו לי כח בעבודה, שמחו את לבי והאירו את עיני לראות את התורה. והתקיים בי במלוא משמעותו "ומתלמידי יותר מכלם".

תודתי נתונה במיוחד לאלה שענו לשאלות והגיבו בקושיות, בין אלה שכתבו מכתביהם ללא לאות מדי שבוע במשך שנים רבות, בין אלה שהתמידו שנה או שנתיים, ובין אלה שכתבו רק כפעם בפעם או שטלפנו או שטלגרפו (!) שלא הצליחו לרדת לעומקו של איזה מקום ברש"י.

הערצתי נתונה לכל אלה אשר כתבו לי בתנאים קשים לאחרי עבודה מפרכת, לפעמים - ובמיוחד לחיילים שענו לי בנסיבות שלא אוכל לתאר להביא לי תשובה (באשר דואר אינו פועל) במלחמת השחרור, ועד לכותבים לי מן התעלה אף בימי מלחמת ההתשה ומכל העומדים על המשמר בכל גבולות ארצנו, וכן לכותבים הרחוקים היושבים עדיין על אדמת נכר (ולמה, למה הם עוד יושבים שם?) ושולחים תשובותיהם מעבר לימים ויבשות.

אני משקיפה ברגשי כבוד ושמחה על פני כל החיל הזה, זקנים ונערים, אמהות ונערות צעירות, מורים ומורות, פקידים ופועלים, ותיקים ועולים חדשים, בני כל העדות והגילים עשרות, מאות, אלפים (כן!) הלומדים תורה לשמה, כי לא היו בלמודנו זה לא תעודות ולא בחינות, לא ציונים ולא פרסים, אלא רק שמחת הלב למי שלומד תורה "שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול".

כל הרוצה להמשיך בלימוד זה או לפתוח בו מעתה יכול להזמין אצלי שנתונים מן השנים שעברו (תש"ב-ל"א), וכל מי שיענה לתשובות בכתב, אמשיך לתקן ולהחזירן לו כאשר עשיתי שלושים שנה.

ונא אנא, אל יבושו המתחילים מפני טעויות, כי לא הבישן למד, ואל יחששו מהטרידני ואל יחוסו על זמני וכוחי, כי אדרבא: כל "המטרידני" בשאלות וכל "המטרידני" בתיקוני תשובות ישמח את לבי ויסיף לי כח בעבודתי.

גמר חתימה טובה
נחמה ליבוביץ

משימה

השלם את הפועל המתאים במשפט:

1. נחמה ליבוביץ ..... לערוך את גיליונות פרשת השבוע במשך 30 שנה.
2. לימוד התורה ..... את עיני הלומדים בה.
3. נחמה ליבוביץ ..... לכל הכותבים לה בגיליונות.
4. נחמה ליבוביץ ..... את הכותבים להמשיך ..... לה
שאלות על הפרשנים.
5. נחמה ליבוביץ נהגה לצטט את המשפט "לא הבישן" .....
6. "מה ..... לרש"י", כך נפתחו הדפים של נחמה.
7. אנשים רבים הגיבו לדפים של נחמה ושלחו אליה את תשובותיהם, ונחמה החזירה להם מכתב עם .....

הרחבה - תמצית שיטתה של נחמה

שיטתה של נחמה השפיעה עמוקות על דורות של מורים ושינתה את דרכי ההוראה בתוכנית הלימודים של משרד החינוך ובמבחני הבגרות. להלן עקרונות שהנחו אותה בלימוד:

- ✓ כשהפרשן מפרש את מה שנראה מובן מאליו, הלומד צריך לעצור להתעכב על הפסוק ולחשוב יותר מדוע כתב הפרשן את דבריו.
- ✓ קריאה סתמית של הפסוקים מחמיצה את הבנת התורה לעומקה. כדי ללמוד באמת יש לסגל כלים של הקשבה רגישה ויכולת להבחין בדקויות.

פטירתה

נחמה ליבוביץ נפטרה בירושלים ביום ה' בניסן תשנ"ז (12 באפריל 1997).

על המצבה ביקשה שיכתבו רק: "נחמה - מורה". על אף שעסקה במחקר ברמה אקדמית, נהגה להופיע רבות בציבור הרחב כמרצה עממית. גם כפרופסור הייתה ידועה בפשטות הליכותיה ומכונה "נחמה" בפי תלמידיה. היא העדיפה את התואר "מורה" על פני "פרופסור".

הגיבה לכתוב היה מאיר ענתה הזמינה למד תיקונים זכתה קשה

נחמה ליבוביץ שימשה במשך שנים רבות גם פרשנית תנ"ך בשידורי הרדיו של "קול ישראל". על פועלה בחקר התנ"ך והפצתו ברבים זכתה בפרס ישראל לחינוך בשנת 1956.

